

19 september 2015

Kleinschalige zorgaanbieders willen minder bureaucratie en veel eenvoudiger regels

De leden van de Federatie Landbouw en Zorg Nederland en de Branchevereniging Kleinschalige Zorg willen dat de overheid de bureaucratie vermindert en de regels en protocollen snel vereenvoudigt om te voorkomen dat zorgaanbieders omvallen en hun aanbod niet kunnen vernieuwen en uitbreiden. Zij roepen de politiek op de transitie van de zorg, die dit jaar is ingezet, niet te laten verzanden. Wachten tot 2017 is geen optie. Dat zijn een paar conclusies van het congres 'Krachtige Kleinschaligheid' dat de Federatie en de Branchevereniging vrijdag 18 september organiseerden.

Het congres was voor iedereen - zorgaanbieders, beleidsmakers, politici - die betrokken is bij kleinschalige zorginitiatieven. De veranderingen (decentralisatie van de verantwoordelijkheid voor de zorg naar gemeenten) die de rijksoverheid afgelopen jaar heeft doorgevoerd in de zorg zit met name de kleinschalige zorginitiatieven in de weg, concluderen de ondernemers. Innovatie van het aanbod wordt geblokkeerd door bureaucratie en ingewikkelde wet- en regelgeving. De administratieve verwerking bij gemeenten is een enorme klus, er wordt hard gewerkt aan de voorwaarden om de transitie goed te laten lopen. Er is veel kritiek uit het veld, maar er zijn geen grote incidenten geweest.

“Laten we geduld hebben”, zei Kamerlid Sjoerd Potter (VVD). “Gemeenten moeten tijd krijgen om de transitie goed af te ronden, zeker tot 2017.” Maar bij de ondernemers zoals zorgboeren, thuiszorgaanbieders, jeugdhulpverleners etc, zo bleek tijdens het congres, staat het water aan de lippen. Zoveel rek is er niet meer. Rekeningen moeten betaald worden, ook een zorgondernemer wil vooruit, constateerden veel congresgangers.

“Wat mij betreft mogen jullie iets meer lef tonen om er tegenin te gaan”, zei Kamerlid Mona Keijzer (CDA). “En laten we ophouden elkaar meer werk te bezorgen. We doen elkaar onrecht aan. Cliënten worden bijvoorbeeld van alle kanten bestookt met een diversiteit aan cliënt tevredenheidsonderzoeken. Clienttevredenheid moet anders en eenvoudiger te meten zijn.

Het systeem van budgettoekenning vormt een grote drempel voor zorginnovatie en zorgt voor toename van bureaucratie. Kamerlid Sjoerd Potter (VVD) zei dat gemeenten meer tijd gegund moet worden. “Er is 11 miljard euro verschoven van centraal naar decentraal. Gemeenten willen vervolgens ‘in control’ zijn en dan is daar het risico dat zij in de regelreflex schieten in de plaats van te transformeren. Het is nog oefenen. Vanaf 2017 moeten we echt verbetering gaan zien. Maar laten we vooral bondgenoot zijn en niet elkaar bestrijden.”

Volgens Mona Keijzer is wachten tot 2017 geen optie. Daar sloten de organisatoren van het congres zich bij aan. Keijzer: "Als gemeente ga je het dan niet redden en loop je het risico zorgkantoor te worden." Eerder op de dag pleitte ook GGZ Nederland directeur Van Rooij al voor doorpakken in de transitie. "Nu is het momentum daar om echt tot transformatie te komen. Als we daarin nog 2 jaar treuzelen, duurt het minstens 10 jaar voordat er weer een mogelijkheid is om echt te transformeren".

VVD'er Sjoerd Potters wil de druk niet opvoeren. "Na al die jaren centralisatie kun je niet verwachten dat gemeenten het in anderhalf jaar geregeld hebben. We gaan niet meer van bovenaf vertellen hoe het moet. Gemeenten moeten de kans krijgen en er gaat al heel veel wel goed."

Voor de zorgaanbieders zijn deze woorden geen oplossing voor de problemen waar zij in de praktijk mee te maken krijgen. "Gemeenten zouden er goed aan doen nu een deel van hun budget te reserveren voor kleinschalige initiatieven om zo ruimte te bieden voor innovatie, maar ook om zo hun eigen risico's te spreiden", zei Mark van Barschot, voorzitter Branchevereniging Kleinschalige zorg. Jantine Kriens van de VNG, tijdens haar presentatie: "Zorgboerderijen zijn een decentralisatie avant la lettre. Maar deze decentralisatie mag er nu niet toe leiden dat alles versnipperd over 393 gemeenten."

Dagvoorzitter Marijke Vos (en voorzitter van de Federatie Landbouw en Zorg): "We zijn terecht gekomen in bureaucratische ellende. Door de zogenoemde transitie in de zorg zou alles eenvoudiger worden, maar het tegenovergestelde dreigt te gebeuren. Het kan niet zo zijn dat zorgvragers hulp willen van een bepaalde aanbieder, maar dat gemeenten zeggen dat het budgetplafond van die aanbieder is bereikt. De cliënt zou veel meer zelf de keus voor een aanbod of aanbieder moeten kunnen maken. Niet alleen met een PGB maar ook in de gecontracteerde zorg in natura "."

Mona Keijzer, Sjoerd Potter en Otwin van Dijk gaven aan deze oproep gehoor en gaven aan op korte termijn een voorstel voor persoonsvolgende bekostiging te ontwikkelen. Tot die tijd pleitte Mona Keijzer voor een ruimhartige en vereenvoudigde toepassing van het huidige PGB wat uitstekend functioneert en zowel ruimte biedt voor gemeentes, kleinschalige zorgaanbieders als zorgvragers.

Afgelopen jaren is de zorg die op boerderijen wordt geboden aan bijvoorbeeld jongeren, mensen met een verstandelijke beperking en demente ouderen gegroeid. Veel zorgvragers hebben baat bij het kleinschalige aanbod in een natuurlijke omgeving. De heilzame werking van het verzorgen van planten en dieren op een boerderij in een setting met veel natuur en structuur en een klein aantal mensen, doet veel zorgvragers enorm goed. Dat blijkt onder meer uit de toename van het aantal aanbieders en de waardering die zorgvragers geven.

"U heeft een troef in handen", zei wetenschapsjournalist Mark Mieras tegen de congresgangers. "Werken in een tuin vermindert stress. Uitzicht op de natuur zorgt voor reductie van pijn. Het 'piekercentrum' in je hersenen is in de stad actiever dan in de natuur. En heb je een beetje natuur achter de rug, dan laten mensen daarna socialer gedrag zien. Zorginitiatieven in een groene omgeving dragen bij aan de gezondheid."

|

Noot voor de redactie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met

- Ton van der Biezen, directeur Federatie Landbouw en Zorg
- T: 06 29520264 E: federatie@landbouwzorg.nl
- Mark van Barschot, voorzitter Branchevereniging Kleinschalige Zorg
- T: 06-30155621 E: voorzitter@bvkz.nl